

Met name het beeld van die uitgeveegde horizon trof mij midden in mijn hart en mijn verstand. Wij hebben ons die horizon te weinig gerealiseerd; of liever: wij, gelovigen, hebben te weinig laten zien dat wij geloven in een leven dat een horizon kent. Wij hebben het erbij laten zitten en wij doen dat nog. Wij hebben ons naar binnen gekeerd, zijn vast blijven zitten aan oude structuren, hebben de ontwikkelingen in de samenleving teveel met argwaan bekeken. En we hebben ons zo tot een eiland in de moderne samenleving gemaakt. Een gelovige samenleving binnen een gesecculariseerde. Wij hebben de horizon voor onszelf gehouden.

Ook de gesecculariseerde samenleving is overigens niet van schuld (als je dat zo noemen mag) vrij te pleiten. Zij heeft zich gefocust op verlichting, rationalisme en op de concrete, zichtbare wereld van welvaart en materie, en heeft daarbij het zicht op een horizon verloren. Maar als mens word je pas compleet met een horizon, met een perspectief om naartoe te leven. De uitdaging is om uit te zien naar en proberen te ontdekken dat wat achter de horizon verborgen is.

Wij die proberen gelovig te zijn, menen een horizon te hebben. Dat is geen verdienste. Die hebben we zomaar gekregen. Wat doen we daarmee? Hoe kunnen wij uit onze schulp kruipen en de wereld laten zien dat we niet in sprookjes geloven, maar reële mensen zijn die deze wereld aanvaarden, er midden in willen staan, “van deze wereld” willen zijn? Maar niet exclusief van deze wereld! Wij zijn ook (ik ga terug naar Johannes) “toegewijd aan de waarheid”. Die waarheid is de wereld meegegeven in de levensvisie van Jezus van Nazaret in het evangelie. Zijn leven, zijn lijden en zijn horizon van eeuwig leven, zijn geen sprookjes, maar harde en tegelijk liefdevolle werkelijkheid. Aan ons de opdracht om dat aan de wereld te laten zien op alle mogelijke manieren, op de plek waar ieder van ons staat in deze wereld, ieder met zijn of haar talenten. En dat is ook de opdracht die onze eigen DeZinnen graag waar wil maken!

‘Verhaal halen’ bij DEZINNEN
Iedere vrijdag van 12.30 -12.55u (m.u.v. juli en augustus)

DEZINNEN
katholiek netwerk voor inspiratie en dialoog

Juliana van Stolberglaan 154,
2595 CL Den Haag
info@dezinnen.nl www.dezinnen.nl

'(Niet) van deze wereld'

Overweging ‘Verhaal halen’
20 januari 2017

Tom van den Beld

“(Niet) van deze wereld”.

Johannes 17, 6 – 19

“Ik heb uw Naam geopenbaard aan de mensen uit de wereld, die u mij had toevertrouwd. Ze waren van u, en u hebt hen aan mij toevertrouwd. Ze hebben uw woord ter harte genomen. Nu erkennen ze dat alles wat u mij gegeven hebt, van u komt. Want de woorden die u mij gegeven had, heb ik aan hen doorgegeven, en zij hebben die aangenomen: ze hebben naar waarheid erkend dat ik van u ben uitgegaan; ze hebben geloofd dat u mij hebt gezonden. Voor hen bid ik. Niet voor de wereld, maar voor hen die u mij hebt toevertrouwd bid ik, omdat ze de uwen zijn – al het mijne is trouwens het uwe en al het uwe is het mijne – en omdat in hen mijn heerlijkheid zichtbaar is geworden.

Ik ben al niet meer in de wereld, maar zij, zij blijven in de wereld achter, terwijl ik naar u toe kom. Heilige Vader, bewaar hen in uw Naam, die u mij hebt toevertrouwd, opdat ze één mogen zijn zoals wij. Zolang ik bij hen was, was het mijn taak hen te bewaren in uw Naam, die Naam die u mij hebt toevertrouwd. Ik heb over hen gewaakt, en geen van hen is verloren gegaan, behalve degene die verloren moest gaan, opdat de Schrift in vervulling moest gaan. Nu kom ik naar u toe, maar terwijl ik nog in de wereld ben, zeg ik dit alles, opdat ze volkomen vervuld mogen zijn van mijn vreugde.

Ik hen hun uw woord doorgegeven, en de wereld is hen gaan haten, want ze zijn niet van de wereld, zoals ik niet van de wereld ben. Ik vraag u niet hen uit de wereld weg te nemen, maar hen te behoeden voor de macht van het kwaad. Zij zijn niet van de wereld zoals ik niet van de wereld ben. Maak hen toegewijd aan u in de waarheid; uw woord is waarheid. Zoals u mij naar de wereld hebt gezonden, zo heb ik hen naar de wereld gezonden, en voor hen wijd ik mijzelf toe aan u, opdat ook zij u toegewijd zullen zijn in de waarheid”.

Enkele gedachten.

“Ik heb uw Naam geopenbaard aan de mensen uit de wereld, die u mij heb toevertrouwd”, zegt Jezus. En die mensen hebben het woord van God ter harte genomen, zegt hij er bij. Die mensen zijn wij, zoals wij hier zitten. Wij geloven dat de Eeuwige Jezus heeft gezonden. Vervolgens zegt Jezus dat hijzelf – in het zicht van zijn lijden en dood – al niet meer van deze wereld is en dat hij ons in die wereld heeft achtergelaten.

Dan constateert Jezus dat de wereld de mensen die het woord van God ter harte hebben genomen, is gaan haten. Waarom is dat gebeurd? Omdat zij (wij) niet van de wereld zijn, zoals Jezus niet van de wereld is. Niettemin zijn wij naar de wereld gezonden, waarin wij toegewijd aan de waarheid onze plek weten. Dat moet zijn consequenties hebben.

Dat de aan de Eeuwige en aan zijn Gezondene toegewijde mensen door de wereld worden gehaat, kunnen we in delen van deze wereld dagelijks waarnemen. Hier in onze streken valt dat wel mee. Je kunt hier niet van haat spreken. Wel beleven wij een afgezwakte vorm daarvan: wij worden dikwijls niet erg serieus meer genomen. Men vindt ons – in een wat andere betekenis dan die Jezus bedoelt – niet van deze wereld. Niet van deze moderne wereld, waarin menigeen het toch een beetje raar vindt dat je nog gelooft; gelooft in “sprookjes” zoals een poos geleden in – toen nog – De Boskant een bekend filosoof over gelovigen durfde te beweren.

Wat is dat toch, dat ik als gelovige word aangekeken als iemand die naïef is of bang voor de dood of gewoon achtergebleven in mijn ontwikkeling? Ligt dat aan die geseculariseerde wereld om ons heen, of zijn wij ook zelf er mede de oorzaak van dat we niet voor vol worden aangezien? Kunnen we aan onze omgeving duidelijk maken wat geloven eigenlijk ten diepste is? Kunnen we het beeld dat men van ons heeft, nuanceren en helder maken waar het bij geloven in feite om gaat? Ik denk dat dat erg lastig is. Gelovigen en niet gelovigen leven soms in twee verschillende werelden.

Ik merk dat zelf op meerdere momenten. Een volledig geseculariseerde exacte wetenschapper uit mijn kennissenkring, viel onlangs bijna om van verbazing, toen ik beweerde dat ik de uitkomsten van de moderne wetenschap vrijwel in volle omvang kan verenigen met mijn geloof. Hij had mij, geloof ik, tot dan toe gerekend tot die “sprookjes-gelovers”. Of een heel ander voorbeeld: ik heb sommigen van jullie, meen ik, wel eens verteld dat ik het voornemen heb – nu al deels in uitvoering – om voor mijn kleinkinderen op te schrijven waarom en hoe en waarin die opa van hen gelooft. Ik leg dat neer bij hun ouders en, als ze straks tot de jaren des onderscheids zijn gekomen, zullen ze dat hopelijk lezen en, naar ik nog meer hoop, iets gaan begrijpen van wat geloven in de samenleving waarin zij leven, kan betekenen en wat die opa van hen toch bezielde. Dat is nog niet zo gemakkelijk. Ja, ook met hen leef ik in zekere zin in twee werelden.

Wat is er gebeurd dat niet-gelovigen gelovigen niet meer begrijpen? Wat is er gebeurd dat met de secularisatie voor heel velen het zicht op het uiteindelijke doel van het leven is vervaagd? Hoe hebben wij dat met z’n allen voor elkaar gekregen? Want ook wijzelf zijn er debet aan.

Of, zoals de ons bekende Tomás Halík het treffend zegt: “Hoe hebben wij dit gedaan? Hoe hebben wij de zee kunnen leegdrinken? Wie gaf ons de spons om de horizon uit te vegen? Wat hebben wij gedaan toen wij deze aarde van de zon loskoppelden? “